

века привели к тому, что во многих городах старые предприятия пришли в упадок, оставляя неиспользованными довольно большие территории. Сегодня эти земли являются потенциальным резервом для развития города.

Один из примеров проект ЭМА в Москве. ЭМА – яркий пример того, как средствами временной архитектуры полузаброшенный объект можно быстро превратить в одно из самых притягательных и модных мест в городе. Архитектурное бюро «Космос» затащило стены бывших цехов фольгой, придумало небо в лампочках-«звездах» и огромный диск искусственной Луны в качестве «визитной карточки» обновленной территории. С помощью этих простых и быстрых в реализации приемов бывший завод, готовящийся к полноценному редевелопменту, удалось избавить от простоя.

Такие перемены происходят не только в экономически самых благополучных странах, но и, например, в соседней Польше. Прекрасным примером является ревитализация бывшей мануфактурной фабрики И. Познаньского в Лодзи, превращенной в крупнейший торгово-развлекательный комплекс Центральной Европы Manufaktura.

Таким образом, в цивилизованном мире архитекторы и муниципальные власти давно пришли к выводу, что для оптимального функционирования городской системы необходима гармонизация всех составляющих городского пространства.

Коротєєва А. С., магістрант,
наук. кер. – **Радіонова Л. О.**, канд. філос. наук, доц.,
*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, Україна*

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СЕРЕДНІХ МІСТ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку суспільства проблеми розвитку міст надто актуальні. Важливим є раціональніше використання народногосподарського потенціалу й встановлення більшої відповідності функціональної структури міста та місця в системі розселення країни і регіону.

Сьогодні розвиток територій України відбувається нерівномірно. За даними Державного комітету статистики України на 1 січня 2017 року в Україні налічуються 460 міст, які за кількістю населення класифікуються на великі, середні, невеликі та малі. Є три найбільших міста з чисельністю населення понад 1 млн. : Київ, Харків та Одеса. Однак, більша частина населення країни проживає саме в середніх містах [1].

Сучасне середнє місто – це стійкий тип міського поселення з чисельністю населення від 100 до 500 тис. чоловік, що виступає переважно як цілісна територіальна одиниця місцевого самоврядування і характеризується різнобічною господарською спеціалізацією, багатофункціональністю, наявністю ринкової інфраструктури, закладів

культури, освіти та охорони здоров'я, а також кращою, порівняно з малими містами, транспортною інфраструктурою [2].

Серед основних проблем розвитку середніх міст України можна виділити наступні:

1. Зміна структури населення, що визначає погіршення якості трудових ресурсів, основним джерелом яких є постійна міграція населення працездатного віку;
2. Низький рівень розвитку міської інфраструктури, що визначає якість життя населення міста. Потенціал економічного розвитку міста багато в чому залежить від розвиненості доріг, комунікаційного зв'язку, житлового сектора, сфери послуг й індустрії розваг; доступних офісних приміщень та високого рівня особистої безпеки громадян; здатності міста прийняти нові види бізнесу і нових людей, тим самим швидко й ефективно пристосуватися до нових зовнішніх економічних умов.
3. Низькі темпи вдосконалення виробничої інфраструктури. Між тим, модернізація виробництва в середньому місті повинна бути зорієнтована на підвищення загальної ефективності функціонування;
4. Високий рівень негативного впливу промислового виробництва на навколишнє середовище й перевищення допустимих на неї навантажень, що погіршують екологічний стан та якість міста;
5. Неefективне використання муніципальної власності й землі, що негативно впливає на збільшення постійного доходу до міського бюджету. Значною мірою це зумовлено обмеженням можливостей у представників місцевого самоврядування впливу на рішення, які стосуються міста, прийняті на більш високих рівнях управління;
6. Низький рівень розвитку маркетингу та брендингу територій, що забезпечують ріст іміджу та привабливості міста.

У зв'язку з цим, цілі та завдання економічного розвитку середніх міст визначаються його цільовою установкою на зростання особистого та суспільного добробуту.

Вирішення проблем економічного розвитку середніх міст можливе у вигляді трансформаційного процесу, що відбувається не в окремо взятому місті, а спрямованого на поліпшення економіки й соціальної сфери всієї сукупності міст, що знаходяться на території цілого регіону. Проблеми економічного розвитку кожного середнього міста окремо слід розглядати у зв'язку з перспективами та завданнями розвитку інших міст, що знаходяться на території того ж самого регіону. Таким чином, сьогодні слід говорити про засоби регулювання регіонального трансформаційного процесу, що будуть забезпечувати ефективні рішення проблем економічного розвитку середніх міст [3].

При вирішенні проблем економічного розвитку на місцевому рівні потрібні спільні дії муніципальних утворень в силу об'єктивної необхідності інтегрувати наявні трудові, фінансові, природні ресурси для подолання існуючої неоднорідності економічного розвитку територій і відмінностей

ресурсного забезпечення.

О. Скібіцький писав, що можливість невеликих міст вирішити проблеми самотужки обмежені багатьма факторами, з яких найважливішим є загальний несприятливий інвестиційний клімат в Україні, що пов'язано з нестабільністю законодавства, адміністративними перепонами, надмірним втручанням держави у функціонування ринків тощо. Існуюча ситуація вимагає надзвичайної ефективності в роботі органів, що розподіляють кошти. Інакше залишається єдиний можливий напрям розвитку – реалізація конкретних інвестиційних проектів на мезо- та мікро- рівнях [4].

У світовій практиці існують два основних підходи до створення умов активізації розвитку малих та середніх міст та їх інтеграції в постіндустріальну економіку: євро-американський, який базується на створенні локальних утворень по типу бізнес-інкубаторів, та японський, заснований на залученні до проекту цілого регіону. В останньому варіанті регіон виступає як єдиний технологічний простір зі своїми ресурсами й кількома базовими точковими інноваційними структурами, об'єднаними між собою єдиною комплексною інноваційно спрямованою інфраструктурою (ці підходи ні в якому разі не виключають, а навпаки, можуть ефективно доповнювати один одного).

Необхідно створити механізм узгодження інтересів різних учасників економічних процесів в регіоні; забезпечити співпрацю всіх верств міської спільноти; активізувати творчі сили місцевого населення; підвищити причетність громадян до результатів економічного життя в місті. Видається доцільним визначити зони економічної відповідальності й інтересів органів місцевого самоврядування, населення, бізнесу, а також їх спільної зацікавленості й взаємовідповідальності. Практичним виходом може стати підготовка та укладання відповідних угод між органами влади з конкретними фірмами.

Засоби вирішення проблем економічного розвитку середніх міст дозволяють сформувати коопераційний капітал території, що стосується регіонального розвитку й визначається здатністю ключових учасників даного процесу домовлятися з приводу бачення майбутнього свого регіону, проектів його розвитку, – все це сприяє досягненню ефективних результатів.

Слід зазначити, що для сталого розвитку економіки середніх міст в довгостроковій перспективі потрібна саме співпраця, а не лише суперництво економічних суб'єктів.

Література:

1. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Вагин В.В. Соціологія міста [Електронний ресурс] // Бібліотека Гумер – соціологія. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Vagin/07.php.
3. Каркавин М.В. Фактори, умови та тенденції стратегічного соціально-економічного розвитку малих та середніх міст // Фундаментальні дослідження. №8, 2011. – С.964–967.

Косицына Э. С., канд. техн. наук, проф.,
Бахтурова А. В., аспирант,
Татиев М. Г., магистрант,
*Волгоградский государственный технический
университет, Россия*

МЕТОДИКА ОЦЕНКИ ИНДЕКСА КАЧЕСТВА ДВОРОВЫХ ТЕРРИТОРИЙ (на примере городов РЕСПУБЛИКИ ИНГУШЕТИЯ)

Конституцией Российской Федерации каждому гражданину нашей страны гарантировано право на благоприятную окружающую среду. На современном этапе общественного развития одним из эффективных средств реализации конституционного права граждан на благоприятную, комфортную окружающую среду является благоустройство территорий города и прежде благоустройство жилых территорий.

Задачи благоустройства городов сводятся к созданию здоровых, целесообразных и благоприятных условий жизни городского населения. В решении этих задач все большее значение приобретают внешнее благоустройство, функционально-пространственная структура и предметное оборудование открытых территорий, ландшафтный дизайн. Все более острыми становятся проблемы создания экологически чистых городов, проблемы охраны памятников исторического и культурного наследия народа. Уровень развития благоустройства оказывает значительное влияние на условия труда и отдыха населения.

Республика Ингушетия активно строится и развивается. Четкого плана по застройке нет, дворовым территориям не уделяется должного внимания. Приведённый социальный опрос показал, что большинство жителей считает, что дворовые территории не соответствуют нормам и правилам.

Рисунок 1. Дворовая территория в городе Магас республики Ингушетия